

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	36298 Німецька мова і література та друга іноземна мова
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

11.04.2022 р.

Справа № 2176/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Демченко Олена Петрівна,
Коваленко Наталія Володимирівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Огнистий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Кійко Юрій Євгенович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36298
Назва ОП	Німецька мова і література та друга іноземна мова
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література (німецька)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Орієнтація освітньої програми визначена зокрема як «Спрямована на підготовку до роботи за такими видами професійної діяльності: освітня (вчитель німецької та другої іноземної мов), науково-дослідницька». На першому «бакалаврському» рівні ВО, виходячи з вимог НРК для 6 кваліфікаційного рівня, відповідні ОП не можуть мати «науково-дослідницьку спрямованість», а виходячи з аналізу цієї ОП, така спрямованість на ній і не забезпечується. У зв'язку з цим, необхідно переглянути Основний фокус ОП, зокрема щодо «спрямованості на забезпечення фахової діяльності випускників за такими напрямками: ... науково-дослідний (дослідження в галузях педагогіки, лінгвістики, методики).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Погоджуємось із зауваженнями ЕГ щодо позиції «Придатність до працевлаштування» (Звіт ЕГ, с.5). В цій частині ОП не узгоджується з Професійним стандартом вчителя, затвердженим Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20 (пункти 1.4-1.6). До 1.4. Мета ОП – «Підготувати конкурентоздатного фахівця-вчителя основної (німецької) іноземної мови, вчителя другої іноземної мови, який володіє фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін, методологією наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями в галузі викладання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти, здатного до творчої науково-методичної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення».

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

У контексті аналізу мети на її відповідність до НРК погоджуємось із ЕГ (Звіт, с.4), що «науково-дослідницький напрям меншою мірою відповідає першому кваліфікаційному рівню бакалавра, а більше другому, магістерському рівню». Згідно з НРК, «проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур» передбачено як вимога для другого (магістерського) рівня ВО. Крім того, в частині володіння «методологією наукового дослідження» досягнення мети забезпечується лише ОК5 «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність» (3 кредити) і ОК23 «Курсова робота» (6 кредитів), кваліфікаційна робота на ОП не передбачена. Очевидно, мету варто переглянути в частині володіння «методологією наукового дослідження» і здатності до «науково-методичної діяльності». Не варто обмежувати мету здатністю користуватися «сучасними інформаційними технологіями в галузі викладання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти», бакалаври

мають опанувати різні методи (методики) і технології навчання іноземної мови. В меті ОП слід також конкретизувати, про навчання якої власне мови йдеться. Мета ОП та ІК не узгоджені щодо виду/ рівня закладів освіти, підготовка вчителів до роботи в яких здійснюється на ОП. У меті йдеться про «заклади загальної середньої освіти», в ІК – про «базову середню школу». Перелік ЗК в ОП охоплює лише п'ять загальних компетентностей, визначених у Професійному стандарті вчителя. Для бакалаврів цей перелік варто розширити на основі наказу МОНУ від 30.04.2020 №584, зокрема за рахунок таких ЗК, як: Здатність планувати та управляти часом; Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово тощо. Мета ОП в частині підготовки вчителя, «який володіє фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін» (очевидно, йдеться про іноземні мови) не відображена ні у ФК, ні у ПРН. ПРН 1 «Знати норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення та уміти під час виконання службових обов'язків здійснювати усну і письмову комунікацію державною мовою» не корелює із ЗК і ФК (частково із ФК А1.1 «Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою»). З п'яти ЗК ПРН корелюють лише із ЗК2, мінімально – із ЗК4. Варто переглянути формулювання ПРН з урахуванням правил, закріплених у наказі МОНУ від 30.04.2020 №584, зокрема, щодо забезпечення чіткості, конкретності, діагностичності ПРН. Зокрема, ПРН2 «Володіти знаннями іноземної мови...» - не зрозуміло, про яку мову йдеться; ПРН4 «Мати ґрунтовні знання навчального предмета..», ПРН7 «Знати форми, методи та засоби навчання, виховання і розвитку учнів різних вікових груп засобами навчального предмета..» - про який предмет йдеться.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

До 2.2. ОК2 «Актуальні питання історії та культури України», ОК6 «Основи цивільного та трудового права» не забезпечують ПРН. ОК4 «Філософія», ОК8 «Історія зарубіжної літератури», ОК15 «Латинська мова» – не забезпечують ні ЗК чи ФК, ні ПРН. ЗК1 «Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку», крім того, що не корелює з ПРН, мінімально забезпечується лише ОК6 «Основи цивільного та трудового права». ЗК3 «Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження», крім того, що не корелює з ПРН, мінімально забезпечується лише ОК2 «Актуальні питання історії та культури України».

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

З 24-ох ПРН ОК5 «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність» частково корелює лише із ПРН13 «Бути обізнаним(ою) з вимогами законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права та дотримуватися їх під час створення та використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів; дотримуватися мережевого етикету у професійній діяльності, обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері». З назв ОК не зрозуміло, про яку іноземну мову та методику її викладання йдеться, у зв'язку з чим, вступники (та їх батьки) не отримують чіткої інформації про те, підготовка вчителя якої власне мови здійснюється на цій ОП. Переважно ФК та ПРН передбачають знання та уміння здобувачів щодо різних аспектів освітнього процесу, організації навчання, при цьому, на ОК психолого-педагогічні, разом із методиками, на ОП відведено усього 28 кредитів і 24 кредити на практику. Погоджуємось із зауваженнями ЕГ (Звіт ЕГ, с.6), що «У назві ОП зазначено «Німецька мова і література та друга іноземна мова», але «Друга іноземна мова» винесена до дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти, що означає, дисципліна може бути не обраною». У такому випадку не буде забезпечено відповідність змісту підготовки до назви ОП. Очевидно, варто переглянути назву ОП, або, погоджуємось із ЕГ, «внести ОК «Друга іноземна мова» до блоку обов'язкових компонентів ОП та включити до програми кваліфікаційного іспиту». У цьому контексті неоднозначним видається положення п.4.1 (с.17) Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ (<https://goo.su/oIdLyx>), що «За необхідності за рахунок вибіркової складової в навчальних планах можуть запроваджуватись профільовані блоки дисциплін, у тому числі спрямовані на здобуття здобувачем вищої освіти відповідної професійної кваліфікації». Методика викладання другої іноземної мови не передбачена навіть на рівні ВД. ОК12 «Методика викладання іноземної мови та літератури у ЗЗСО» має загальну назву і, виходячи з її змісту, не зрозуміло, як враховує особливості кожної окремої мови щодо методики її навчання. Варто переглянути доцільність уведення в перелік ОК таких дисциплін, як: Історія зарубіжної літератури (6 кредитів, не відповідає назві ОП), Латинська мова (3 кредити, виходить за межі предметної області ОП), Вступ до спеціальності (3 кредити, дублює зміст інших ОК), Методика формування виховної діяльності з ін. мов у ЗЗСО (3 кредити, виходячи із силабусу, не стосується іноземної мови, наприклад, теми: Організація громадянського виховання, Методика проведення свят та вечорниць).

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Теоретичний зміст предметної області, визначений в ОП – «іноземна мова (теорія і практика), методика викладання іноземної мови, теорія літератури, історія зарубіжної літератури, педагогіка і психологія». В частині «історія зарубіжної літератури» предметна область не узгоджується з назвою ОП. ОК15 «Латинська мова» виходять за межі предметної області, визначеної в ОП.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

На ОП реалізується «блокова модель» вибірковості, при цьому, «Друга іноземна мова» також віднесена до ВД, й очевидно в цій частині здобувач обов'язково обирає цю дисципліну (тобто, відсутній вільний вибір як такий), здійснюється вибір лише щодо мови – англійська/ французька. Виходячи з ОП, не передбачено обрання здобувачами дисциплін із загального університетського переліку, у тому числі й серед дисциплін для інших спеціальностей та рівнів ВО, що передбачено п.15 ч.1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту», а також п.1.7 Положенням про порядок реалізації студентами ЧНУ права на вибір навчальних дисциплін (<https://goo.su/gNzDbSS>), згідно з яким, «Студенти обирають дисципліни відповідно до навчальних планів (освітньо-професійних програм, за якими вони навчаються, а також із дисциплін загальноуніверситетського каталогу». Відповідний каталог представлено на сайті ЗВО (<https://goo.su/ORZUIp>).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Погоджуємось із рекомендацією ЕГ (Звіт ЕГ, с.8) «не залучати здобувачів до практичної підготовки у початковій школі, що суперечить спеціальності 014 Середня освіта, а тяжіє до спеціальності 013 початкова освіта». Аналіз Силабусу ознайомлювальної педагогічної практики засвідчив, що він містить не лише тему 1.3. «Ознайомлення з навчальними підручниками для початкової школи, допомога вчителю німецької мови у виготовленні дидактичного та роздаткового матеріалу», але й тему 2.2. «Ознайомлення з навчальними підручниками для старшої школи, ..», що також фактично виходить за межі підготовки бакалавра середньої освіти.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Позитивною практикою є те, що у рамках деяких дисциплін, наприклад ОК12 «Методика викладання іноземної мови та літератури у ЗЗСО», ОК14 «Вступ до спеціальності» у силабусах є позиція «6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті», в якій виписано відповідні процедури. Рекомендуємо розглянути можливість поширення такої практики на всі навчальні дисципліни.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 **Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

Погоджуємось із зауваженням ЕГ (Звіт ЕГ, с.12) щодо того, що з деяких ОК «не передбачені семінарські (практичні) заняття». Розглядаємо це як недолік, оскільки, відсутність семінарських (практичних) занять значно ускладнює формування ПРН зокрема в частині практичних умінь і навичок.

4.2 **Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)**

Не можемо повною мірою погодитися із зауваженням ЕК (Звіт ЕГ, с.14), що «Обмежений доступ до силабусів, методичних матеріалів на офіційному сайті ЗВО». Силабуси ОК та ВД розміщено на сайті кафедри загального, германського та порівняльного мовознавства (<https://goo.su/iqYblv>). Слід, однак, зазначити, що всі викладені Силабуси ВД розроблені для ОП «Німецько-український переклад та переклад з другої іноземної мови», Спеціальність: 035 Філологія, Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, Галузь знань: 03 Гуманітарні науки, бакалавр. На підставі результатів аналізу силабусів ОК погоджуємось із зауваженням ЕГ (Звіт ЕГ, с.12-13) щодо того, що в більшості силабусів ОК «відсутні критерії оцінювання видів та форм аудиторної роботи в процесі поточного контролю». «У силабусах всіх ОК відсутні критерії оцінювання самостійної роботи та її індивідуальна вага в загальній системі оцінювання видів та форм навчальної діяльності з дисципліни».

4.3 **Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми**

не застосовується

4.4 **Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Силабуси деяких ОК вимагають оновлення рекомендованої літератури, так, в силабусі ОК18 «Педагогіка з основами пед. майстерності» з 39-ти основних рекомендованих джерел немає жодного, виданого за останні 10-12 років.

4.5 **Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти**

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідно до ОП 2018, вступники на яку випускаються у 2021-2022 н.р. (та й відповідно до ОП 2020), «Атестація випускників освітньої програми «Німецька мова і література та друга іноземна мова» спеціальності 014 Середня освіта проводиться у формі кваліфікаційного іспиту з основної іноземної мови (німецької) та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр, спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.02 Середня освіта (Мова та література (німецька))». У Програмі Підсумкової атестації також зазначено: «Державна атестація ... зі спеціальності 014.022 Середня освіта (Мова і література (німецька))», «Програма державного іспиту з основної іноземної мови (німецької)...». Отже, виходячи з назви іспиту та аналізу відповідної Програми, погоджуємось із зауваженням ЕГ (Звіт ЕГ, с.17), що «Атестаційний іспит не містить психолого-педагогічної складової, теоретичних питань з літератури та методики та взагалі не оцінює рівень знань здобувачів з другої іноземної мови». В ОП 2021 зазначено: «Атестація випускників освітньої програми «Німецька мова і література та друга іноземна мова» спеціальності 014 «Середня освіта» проводиться у формі кваліфікаційного іспиту зі спеціальності» без вказівки на таку, однак, так чи інакше, необхідно переглянути/увідповіднити назву ОП, ОК, які на ній вивчаються, і програму атестаційного іспиту. Це необхідно зробити ще й тому, що ФК і ПРН переважно орієнтовані на педагогічні й методичні знання та вміння, а програма атестації – на філологічні, крім того, виходячи з Програми атестації, вона дозволяє перевірити лише ПРН2, 4, 5, 7 з 24-ьох, у той час, як має забезпечувати перевірку досягнення більшості ПРН.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

За результатами акредитаційної експертизи ОП Середня освіта (Музичне мистецтво), Рівень вищої освіти Магістр, Спеціальність 014 Середня освіта (Звіт ЕГ, с.3, <https://goo.su/UfEVo6>, жовтень 2021), «Перелік дисциплін вільного вибору для ОП СОММ занадто вузький, складається лише з дисциплін кафедри музики», рекомендовано «удосконалити механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО, зокрема дати можливість обирати вибіркові дисципліни не лише із списку кафедри, а і загальноуніверситетського». За результатами акредитаційної експертизи ОП Середня освіта (Історія), Рівень вищої освіти Бакалавр, Спеціальність 014 Середня освіта (Звіт ЕГ, с.3, <https://goo.su/YzpFDe>, квітень 2021) також зазначено, що «Процедури формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів мають недоліки. Рекомендуємо унормувати процес формування блоку та каталогу вибіркових ОК». У Звіті ЕГ за результатами акредитаційної експертизи ОП Культурологія, Рівень вищої освіти Магістр, Спеціальність 034 Культурологія (с.3, <https://goo.su/wz1wf>, вересень 2021) також вказано: «Поліпшення вимагає система вибіркових дисциплін, яка використовується для ОП «Культурологія» другого магістерського рівня. ЕГ рекомендує відмовитися від блочного поділу вибіркових дисциплін, вибору здобувачем предметів в межах блоку». Очевидно, у ЗВО не повною мірою враховуються зауваження і рекомендації, надані у результаті попередніх акредитаційних експертиз, оскільки, і щодо цієї ОП (Німецька мова і література та друга іноземна мова, Бакалавр, 014 Середня освіта) також є зауваження щодо моделі і процедур вибірковості.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Переглянути такі складники профілю ОП, як: мета, орієнтація, основний фокус з урахуванням вимог НРК до 6 кваліфікаційного рівня. Переглянути позицію в ОП – «Придатність до працевлаштування» з урахуванням положень Професійного стандарту вчителя, затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 та «Зміни №10 до національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.07.2010 № 327 «Про затвердження, внесення зміни та скасування нормативних документів», внесеної згідно з наказом Міністерства економіки України від 25.10.2021 № 810. Розширити перелік ЗК, який в ОП 2021 охоплює лише п'ять загальних компетентностей, визначених у Професійному стандарті вчителя,

увести зокрема такі ЗК, як: Здатність планувати та управляти часом; Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово тощо. Переглянути ПРН щодо забезпечення їх чіткості, однозначності, діагностичності, вимірюваності; сформулювати їх відповідно до визначених правил. Забезпечити повну кореляцію ЗК і ФК з ПРН.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Переглянути перелік ОК в ОП для того, щоб кожний з ОК забезпечував певні ЗК, ФК та ПРН. Переглянути доцільність введення в ОП таких ОК, які не забезпечують їх, або забезпечують мінімально. У назвах ОК вказувати, про яку іноземну мову та методику її викладання йдеться. У відповідності назву ОП – «Німецька мова і література та друга іноземна мова» (спеціальність 014 Середня освіта) та зміст ОП (безпосередньо перелік ОК, якими не охоплюється власне «Друга іноземна мова»), а також програму/зміст атестації, на яку не виносяться питання як з «другої іноземної мови», так і з педагогіки/психології. Удосконалити модель вибіркості з урахуванням зауважень ЕГ та ГЕР, а також рекомендацій попередніх акредитаційних експертиз інших ОП у ЗВО. Забезпечити цілеспрямованість ОК зокрема психолого-педагогічного й методичного спрямування, у тому числі практик, на підготовку вчителя для базової (основної) школи. Переглянути програми практик з урахуванням зауважень ЕГ та ГЕР. Передбачити варіант проходження практики у дистанційному форматі.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Поширити практику включення в силабуси складника «Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті», де вписано відповідні процедури, на всі навчальні дисципліни.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Передбачити практичні заняття з усіх навчальних дисциплін, оскільки, їх відсутність значно ускладнює формування ПРН зокрема в частині практичних умінь і навичок. Переглянути силабуси НД щодо використання в них актуальної термінології, а також врахування найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, зокрема, систематично оновлювати списки рекомендованої літератури. Мотивувати і стимулювати здобувачів на ОП та НПП до участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Забезпечувати здобувачів ВО доступною та зрозумілою інформацією щодо порядку і критеріїв оцінювання у межах кожного ОК. Викладати конкретизовані критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності в робочих програмах та/або силабусах усіх навчальних дисциплін на ОП. Узгодити назву та зміст Програми атестації з назвою та змістом ОП, зокрема увести в цю Програму питання з психолого-педагогічних ОК, а також передбачити практичні завдання з методики навчання німецької мови. Систематично проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності процедурами інформування, організації та проведення контрольних заходів.

Критерій 6. Людські ресурси

З метою забезпечення більш повної відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП активніше публікувати статті з тематики дисциплін, які викладають у вітчизняних фахових виданнях, а також у виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах даних; видавати монографічну та навчально-методичну літературу; тематику стажувань НПП наближувати до проблематики навчальних дисциплін, які забезпечують. Оприлюднювати на офіційному веб-сайті ЗВО щорічні рейтинги НПП та кафедр.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності різними видами підтримки, яка їм надається/ може бути надано у ЗВО. Здобувачів та НПП опитувати щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити роботу щодо запобігання таких випадків.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

У процесі моніторингу та удосконалення ОПП враховувати пропозиції усіх категорій стейкхолдерів, а також зауваження, сформульовані під час акредитації інших ОП у ЗВО. Збирати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ОП, враховувати її для покращення ОП та освітньої діяльності на цій програмі, використовувати приклади успішних випускників як мотивацію для здобувачів та вступників.

Критерій 9. Прозорість та публічність

У Проекті ОП врахувати положення Професійного стандарту вчителя, затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736, а також «Зміни № 10 до національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.07.2010 № 327 «Про затвердження, внесення зміни та скасування нормативних документів».

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>OK18_Педагогіка з ОПМ.pdf</i>	2XVyjhKPXpteiCtxWcIxBOzyzk26/Jw3ngSMoW2M64k=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА